

חלק ה - פרשת ויקהל		
מחוק מדבש	וילנא	יום
שכה-שלא	רו ע"א	ראשון
שלא-שלא	רו ע"ב	שני
שלא-שדמ	רח ע"א	שלישי
שדמ-שנא	רח ע"ב	רביעי
שנא-שנו	רפ ע"א	חמישי
שנו-שסג	רפ ע"ב	שישי
שסג-שסט	רי ע"א	שבת

**על
הפרשה
ועניני
דיומא**

זהר הקדוש מתוק מדבש

עלוך מס' 210 | פרשת תולדות תשפ"ג

י"ל בעזהש"ת ע"י מרכז "מתוק מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

מגדל חביבותו של יצחק, נשארה בו צורת אברהם תמיד

ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אמר רבי יוסי, מאי שנא דעד הכא לא כתיב בן אברהם והשתא אמר, אלא אף על גב דכתיב ויברך אלהי"ם את יצחק בנו, השתא דמית אברהם דיוקניה הוה ביה, ואשתאר ביה ביצחק, דכל מאן דחמי ליצחק הוה אמר דא אברהם ודאי, והוה סהיד ואמר אברהם הוליד את יצחק.

אברהם נמנע מלברך את יצחק, כדי שישו לא יתברך

(ג) רבי יצחק קם ליליא חד (דף קלה ע"ב) למלעי באורייתא, ורבי יהודה קם בקסרוי בההיא שעתא, אמר רבי יהודה, איקום ואיזיל לגבי רבי יצחק, ואלעי באורייתא ונתחבר פחדא, אזל עמיה חזקיה בריה דהוה רביא.

מתוק מדבש

אברהם ודאי עד שכל מי שראה את יצחק אמר שהוא אברהם ודאי, והנה סהיד ואמר והעיד ואמר אברהם הוליד את יצחק.

(דף קלה ע"א, ובכיאורינו כרך ג עמ' קמד)

מגדל חביבותו של יצחק, נשארה בו צורת אברהם תמיד

ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אמר רבי יוסי מקשה מאי שנא דעד הכא לא כתיב בן אברהם והשתא אמר מהו השנוי שעד עתה לא כתוב ביצחק הלשון בן אברהם ועתה אחר שנפטר אברהם אמר הכתוב בן אברהם, ואמר אלא אף על גב דכתיב ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהי"ם את יצחק בנו רצונו לומר אף על פי שהיה לי להקשות נמי מפסוק זה למה הזכיר מלת בנו אחר פטירת האב, מכל מקום איני מקשה אלא מדכתיב בן אברהם שהוא יותר מיתר שהם שתי מלות יתרות, ומתרץ השתא דמית אברהם עתה שמת אברהם הוה אמינא שנשתנתה צורתו של יצחק כי כבר אין חשש של ליצני הדור, עם כל זה דיוקניה הוה ביה ואשתאר ביה ביצחק צורתו של אברהם נשארה ביצחק להראות לו חבה ותרד דכל מאן דחמי ליצחק הוה אמר דא

אברהם נמנע מלברך את

יצחק, כדי שישו לא יתברך

(ג) רבי יצחק קם ליליא חד (דף קלה ע"ב) למלעי באורייתא רבי יצחק קם לילה אחד לעסוק בתורה, ורבי יהודה קם בקסרוי בההיא שעתא ובאותה שעה קם גם רבי יהודה בהיכלו לעסוק בתורה (בלשון ערב נקרא היכל קסר), אמר רבי יהודה איקום ואיזיל לגבי רבי יצחק אמר רבי יהודה אקום ואלף אל רבי יצחק, ואלעי באורייתא ונתחבר פחדא ואעסק עמו בתורה ונתחבר יחד, אזל עמיה חזקיה בריה דהוה רביא הלף עמו חזקיה בנו שהיה צדין ילד.

כֹּד קָרִיב אַבְכָּא שְׁמַע לִיה לְרַבִּי יִצְחָק דְהוּה אָמַר, וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם, וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחֵי רְאִי, הָאֵי קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאו סִיפִיָּה רִישִׁיָּה, מָאֵי שְׁנָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶצְטְרִיף לְבָרְכָא לִיה לְיִצְחָק, בְּגִין דְאַבְרָהָם לֹא בְרַכִּיָּה, מָאֵי טַעְמָא, מְשׁוּם דְלֹא יִתְבָּרַךְ עֲשׂוֹ, וְעַל דָּא סְלִיקוּ אֵינּוֹן בְּרַכְּאֵן לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאוֹקְמוּהָ, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחֵי רְאִי, מָאֵי לַחֵי רְאִי, אֲלֵא דְאַתְחַבֵּר בְּהָ בְּשִׁכְנִיתָא, בִּירָא דְמִלְאָף קִיָּמָא אַתְחִזִּי עֲלֵהָ כְּתַרְגוּמוֹ, וּבְגִין כֶּף בְּרַכִּיָּה.

אֲדִהְכִי בְטַש רַבִּי יְהוּדָה אַבְכָּא וְעָאֵל וְאַתְחַבְרוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַשְׁתָּא זְווגָא דְשִׁכְנִיתָא בְּהָדָן

רְבִקָּה בְּבַת שְׁלִישׁ, הַשְּׁלֵמָה בְּשִׁבְלָה וּבְמַדוּת טוֹבוֹת

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר [וּכְוִי], בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי מִפְּדַן אָרַם אַחוֹת לְבֶן הָאֲרַמִּי, מָאֵי אַכְפַּת לָן פּוּלֵי הָאֵי, דְהָא כְּבָר אַתְמַר וּבְתוּאֵל יֵלֵד אֶת רְבִקָּה וְגוֹ', וְהַשְׁתָּא אָמַר בַּת בְּתוּאֵל

מִתּוֹק מִדְּבַשׁ

בְּשִׁכְנִיתָא אֲלֵא שְׁלִפִי שְׁיִצְחָק נִתְחַבֵּר בְּשִׁכְנִיָּה שְׁשֻׁרְתָּה עַל אוֹתָהּ הַבָּאָר לְכֵן הָיָה רְאִי לְבָרְכָה וּבְרַכּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִפְּרָשׁ פִּי מַלּוֹת בְּאֵר לַחֵי רְאִי פְרוּשֵׁם בִּירָא דְמִלְאָף קִיָּמָא אַתְחִזִּי עֲלֵהָ כְּתַרְגוּמוֹ בְּאֵר שְׁמִלְאָף הַבְּרִית שֶׁהוּא הַשִּׁכְנִיָּה נִרְאָתָה עֲלֵיהָ, וּכְיוֹן שְׁנַגְלָתָה שֶׁם הַשִּׁכְנִיָּה פַּעַם אַחַת לְכֵן קָבַע לוֹ יִצְחָק אוֹתוֹ מְקוּם לְהִתְבַּדֵּד בּוֹ וּלְהִתְחַבֵּר שֶׁם עִם הַשִּׁכְנִיָּה, וּבְגִין כֶּף בְּרַכִּיָּה וּבְשִׁבְלָה זֶה בְּרַכּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֲרִי שְׁיַשׁ קָשֶׁר לְשִׁלְשַׁת חִלּוּקֵי הַפְּסוּק.

(רמ"ק ורס"ג ומפרשים)

אֲדִהְכִי בְטַש רַבִּי יְהוּדָה אַבְכָּא וְעָאֵל וְאַתְחַבְרוּ בֵּין כֶּף דְפַק רַבִּי יְהוּדָה בְּדִלְת וּנְכַנְס וּנְתַחְבְּרוּ יַחַד, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַשְׁתָּא זְווגָא דְשִׁכְנִיתָא בְּהָדָן עֲתָה שְׁאַנְחֵנוּ שְׁנַיִם הַשִּׁכְנִיָּה תִתְחַבֵּר עִמָּנוּ

(דף קל"ה ע"א-ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קמ"ד-קמ"ה)

רְבִקָּה בְּבַת שְׁלִישׁ, הַשְּׁלֵמָה בְּשִׁבְלָה וּבְמַדוּת טוֹבוֹת

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר [וּכְוִי], מָה שְׁכָתוּב בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי מִפְּדַן אָרַם אַחוֹת לְבֶן הָאֲרַמִּי קָשָׁה מָאֵי אַכְפַּת לָן פּוּלֵי הָאֵי מָה מְשַׁנָּה לָנוּ לְדַעַת כָּל אַלּוּ הַפְּרָטִים, דְהָא כְּבָר אַתְמַר וּבְתוּאֵל יֵלֵד אֶת רְבִקָּה וְגוֹ' הֲרִי כְּבָר נֶאֱמַר כָּל זֶה בְּסוּף פְּרִשְׁת וַיִּבְרָא, וְהַשְׁתָּא אָמַר וְעֲתָה לְמָה חִזַּר וְאָמַר בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי, וּלְבַתֵּר

כֹּד קָרִיב אַבְכָּא כְּשֶׁנִּתְקַרַּב אֶל הַדִּלְת, שְׁמַע לִיה לְרַבִּי יִצְחָק דְהוּה אָמַר שְׁמַע מֵאַחֲרֵי הַדִּלְת אֶת רַבִּי יִצְחָק שְׁהַקְשָׁה עַל הַפְּסוּק וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם, וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחֵי רְאִי הִנֵּה שְׁלֵשׁ חִלּוּקוֹת יֵשׁ בְּפְסוּק זֶה שְׁלִכְאוּרָה אֵין לְהֵם קָשֶׁר זֶה עִם זֶה, לְכֵן מִקְשָׁה הָאֵי קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה פְסוּק זֶה אֵין רִאשׁוֹ כְּסוּפּוֹ, וְלָאו סִיפִיָּה רִישִׁיָּה וְלֹא סוּפּוֹ פְרִאשׁוֹ, וְהַקְשָׁה עוֹד מָאֵי שְׁנָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶצְטְרִיף לְבָרְכָא לִיה לְיִצְחָק מָה טַעַם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה צְרִיף לְבָרַךְ אֶת יִצְחָק, אֲלֵא וְדָאֵי בְּגִין דְאַבְרָהָם לֹא בְרַכִּיָּה לְפִי שְׁלֹא בְרַכּוּ אַבְרָהָם אֲבִיו, הֲרִי שְׁיַשׁ קָשֶׁר בֵּין רִאשׁ הַפְּסוּק לְאַמְצָעִיתוֹ, כִּי לְפִי שְׁמַת אַבְרָהָם וְלֹא בְרַךְ אֶת יִצְחָק לְכֵן בָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרַכּוּ, וְקָשָׁה מָאֵי טַעְמָא לְמָה לֹא בְרַךְ אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק, וּמִתְרַץ מְשׁוּם דְלֹא יִתְבָּרַךְ עֲשׂוֹ כְּדִי שְׁלֹא יִתְבָּרַךְ עֲשׂוֹ, כִּי אֵין כַּח בְּאָדָם לְבָרַךְ בְּאִפְּן שְׁתַּחֲוֵל הַבְּרַכָּה רַק עַל אֶחָד מִזְרַעוֹ שֶׁל הַמִּתְבָּרַךְ וְלֹא עַל הַשְּׁנַיִ, וְעַל דָּא סְלִיק (ס"ג סמ"ק) אֵינּוֹן בְּרַכְּאֵן לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאוֹקְמוּהָ וְעַל כֵּן הֵעֲלָה וּמְסַר אַבְרָהָם אֶת הַבְּרַכּוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יִבְרַךְ אֶת יִצְחָק, כִּי הוּא יוֹדֵעַ לְבָרַךְ שְׁתַּחֲוֵל הַבְּרַכָּה רַק עַל חֵלֶק יַעֲקֹב שְׁבִי צְחָק וְלֹא יִתְבָּרַךְ עֲשׂוֹ וּכְבָר פְּרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה כֵּן, וַיְמָה שְׁכָתוּב וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחֵי רְאִי וְשׁוֹאֵל מָאֵי לַחֵי רְאִי לְמָה נִקְרָאת הַבָּאָר לַחֵי רְאִי, וּמִתְרַץ אֲלֵא דְאַתְחַבֵּר בְּהָ

הָאֲרָמִי, וּלְבַתֵּר מִפְּדֵן אָרָם, וּלְבַתֵּר אַחוֹת לְבֵן הָאֲרָמִי, אֲלֵא אוֹקְמוּהוּ, דְּהוֹת בֵּין רְשָׁעִים וְאִיהִי
לֹא עֲבַדַּת פְּעוּבְדֵייהוּ, דְּהוֹת בַּת בְּתוּאֵל וּמִפְּדֵן אָרָם וְאַחוֹת לְבֵן, וְכִלְהוּ חֵיִיבִין לְאַבְאָשָׁא,
וְהִיא סְלָקָא עוּבְדִין דְּכִשְׂרָן וְלֹא עֲבַדַּת פְּעוּבְדֵייהוּ.

הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּפְּלָא, אִי רְבִיקָה הוֹת בַּת עֲשָׂרִין שָׁנִין אוֹ יִתִיר, אוֹ בַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּדִין הוּא
שְׁבַחָא דִּילָהּ דְּלֹא עֲבַדַּת פְּעוּבְדֵייהוּ, אֲבָל עַד כַּעֲן בַּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים הוֹת, מֵאִי שְׁבַחָא דִּילָהּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים הוֹת, וְעַבִּידַת לְעַבְדָּא כָּל הַהוּא עוּבְדָּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
אִף עַל גַּב דְּכוּלֵי הָאִי עֲבַדַּת, לֹא יִדְעָנָא עוּבְדָּהָ אִי אֵינּוּן פְּשָׂרָן אוֹ לָאוּ.

יִצְחָק יָדַע בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁעֲתִידִין לָצֵאת מֵיַעֲקֹב י"ב שְׁבָטִים

תָּא חֲזִי אַבְרָהָם לֹא צָלִי קָמִי קֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא דִּיתֵן לִיה בְּנִין, אִף עַל גַּב דְּשָׂרָה עֲקָרָה הוֹת,
וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (בראשית טו ג) הֵן לִי לֹא נָתַתָּ זָרַע, הַהוּא לָאוּ בְּגִין צְלוּתָא הוּהוּ (נ"א הַהוּא
לֹא בְּעֵי בְּנִין), אֲלֵא כְּמֵאן דְּמִשְׁתַּעֵי קָמִי מְרִיה, אֲבָל יִצְחָק צָלִי עַל אֲתַתִּיה, בְּגִין דְּהָא אִיהוּ הוּהוּ

מתוק מדבש

לְאִשָּׁה גְדוּלָה, אִם כֵּן רָאוּי לְשַׁבְּחָה עַל שְׁלֵא לְמַדָּה
מִמַּעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים שֶׁל מִשְׁפַּחְתָּהּ וּבְנֵי עִירָה, אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, אִף עַל גַּב דְּכוּלֵי הָאִי עֲבַדַּת, לֹא יִדְעָנָא
עוּבְדָּהָ אִי אֵינּוּן פְּשָׂרָן אוֹ לָאוּ אָמַר רַבִּי יִצְחָק
אִף עַל פִּי שֶׁעֲשֵׂתָה כָּל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים אֵין מִשָּׁם רָאִיָּה
עַל מַעֲשֵׂיָהּ אִם הָיוּ כְּשָׂרִים אוֹ לֹא, כִּי יֵשׁ דְּבָרִים שְׁעוֹשִׂים
קִטְנִים מִחֲמַת הַרְגֵלָם בְּלֹא דַעַת, וּמַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם בְּקִטְנִים
לְתַת מַיִם לְצָמָא שְׁמִבְקָשׁ לְשִׁתוֹת.

(דף קלו ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קנא קנב)

יִצְחָק יָדַע בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁעֲתִידִין לָצֵאת מֵיַעֲקֹב י"ב שְׁבָטִים

תָּא חֲזִי אַבְרָהָם לֹא צָלִי קָמִי קֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא
דִּיתֵן לִיה בְּנִין אִף עַל גַּב דְּשָׂרָה עֲקָרָה הוֹת
בֹּא וּרְאֵה אַבְרָהָם לֹא הִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיתֵן
לוֹ בְּנִים אִף עַל פִּי שֶׁשָׂרָה הִיָּתָה עֲקָרָה, לְפִי שְׁכָרָה הִיָּתָה
מִבְּטָח שְׁמָהּ יִצְאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל, לְכֵן בְּטָח בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁיַּעֲשֶׂה לָהֶם נֶס אֲפִלוּ שֶׁשָׂרָה הִיָּתָה עֲקָרָה וְהִיָּתָה לָהֶם
בְּנִים, וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב וְאִם תֹּאמַר הָרִי אַבְרָהָם אָמַר
לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵן לִי לֹא נָתַתָּ זָרַע שְׁנֹרָאָה כְּאֵלוּ
הַתְּפִלָּל תֵּן לִי זָרַע, וּמִשִּׁיב הַהוּא לָאוּ בְּגִין צְלוּתָא
הוּהוּ זֶה לֹא אָמַר בְּתַפְלָה, אֲלֵא כְּמֵאן דְּמִשְׁתַּעֵי קָמִי
מְרִיה אֲלֵא כְּמִי שְׁמִסְפֵּר דְּבָרִים לְפָנֵי רַבּוּנּוּ, אֲבָל יִצְחָק
צָלִי עַל אֲתַתִּיה אֲבָל יִצְחָק הִתְפַּלֵּל רַק עַל אֲשֵׁתוֹ שִׁיְהִיו
לוֹ בְּנִים מִמֶּנָּה וְלֹא עַל עֲצָמוֹ בְּגִין דְּהָא אִיהוּ הוּהוּ יָדַע

וְאִסְרָה כֵּן עוֹד אָמַר מִפְּדֵן אָרָם, וּלְבַתֵּר אַחוֹת לְבֵן
הָאֲרָמִי כֹּל זֶה נִרְאֶה מִיָּתֵר, וּמִתְרַן אֲלֵא אוֹקְמוּהוּ אֲלֵא
כְּבָר בְּאֵרוֹהוּ בְּמִדְרָשׁ שְׁכָל זֶה כָּא לְהוֹרוֹת עַל שְׁבַחָה שֶׁל
רְבִיקָה דְּהוֹת בֵּין רְשָׁעִים וְאִיהִי לֹא עֲבַדַּת פְּעוּבְדֵייהוּ
שְׁהִיָּתָה בֵּין רְשָׁעִים וְהִיא לֹא עֲשֵׂתָה כְּמַעֲשֵׂיהֶם, וְעוֹד דְּהוֹת
בַּת בְּתוּאֵל וּמִפְּדֵן אָרָם וְאַחוֹת לְבֵן, וְכִלְהוּ חֵיִיבִין
לְאַבְאָשָׁא וְכֹלָם הָיוּ רְשָׁעִים לְהִרַע וְהִיא סְלָקָא עוּבְדִין
דְּכִשְׂרָן וְלֹא עֲבַדַּת פְּעוּבְדֵייהוּ וְהִיא עֲשֵׂתָה מַעֲשִׂים
טוֹבִים וְלֹא עֲשֵׂתָה כְּמַעֲשֵׂיהֶם.

וְאָמַר שְׂאִין תְּרוּן זֶה מִסְפִּיק, כִּי הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּפְּלָא
עֲתָה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן, אִי רְבִיקָה הוֹת בַּת עֲשָׂרִין
שָׁנִין אוֹ יִתִיר אוֹ בַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה כְּדִין הוּא שְׁבַחָא
דִּילָהּ דְּלֹא עֲבַדַּת פְּעוּבְדֵייהוּ אִם רְבִיקָה הִיָּתָה בַּת
עֲשָׂרִים אוֹ יוֹתֵר אוֹ לְפָחוֹת בַּת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה אִזּוּ יֵשׁ לְשַׁבַּח
אוֹתָהּ שְׁהִיָּתָה בְּעֵלְת בְּחִירָה וּבְעֵלְת שְׁכָל לְהִרַע אוֹ לְהַטִּיב
וְעַם כָּל זֶה לֹא עֲשֵׂתָה כְּמַעֲשֵׂיהֶם, אֲבָל עַד כַּעֲן בַּת
שְׁלֹשׁ שָׁנִים הוֹת מֵאִי שְׁבַחָא דִּילָהּ אֲבָל עֲדִין הִיָּתָה
רַק בַּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְלֹא הִיָּתָה בְּעֵלְת בְּחִירָה וְרִצּוֹן אִם כֵּן
מֵה שְׁבַח הוּא לָהּ שְׁלֵא עֲשֵׂתָה כְּמַעֲשֵׂיהֶם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הוּא רוּצָה לְהַעֲמִיד סְבֵרַת הַחֲכָמִים,
וְאָמַר בַּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים הוֹת אֲמַת שְׁהִיָּתָה רַק בַּת
שְׁלֹשׁ, וְעַם כָּל זֶה וְעַבִּידַת לְעַבְדָּא כָּל הַהוּא עוּבְדָּא
הָרִי עֲשֵׂתָה לְהַעֲבֹד כָּל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, זֶה מוֹרָה שְׁהִיָּתָה
בְּעֵלְת שְׁכָל וּבְעֵלְת מַדּוֹת טוֹבוֹת וְהִיָּתָה לָהּ כְּבָר דַּעַת כְּמוֹ

יָדַע דְּלֹאוּ אִיהוּ עֶקֶר אֲלֵא אֲתַתְיָהּ, דִּי־צַחֲקָא הוּא יָדַע בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא, דִּי־עֵקֶב זְמִין לְמִיפְק מַנְיָה בְּתַר־סַר שְׁבַטִין, אֲבָל לֹא יָדַע אִי בְּהֵאֵי אֲתַתָּא אִי בְּאַחְרָא, וְעַל דָּא לְנִכַח אֲשֵׁתוּ וְלֹא לְנִכַח רַבָּקָה.

הַטַּעַם לְאַהֲבַת יִצְחָק אֶת עֵשָׂו

אָמַר הַהוּא רַבֵּי רַבִּי בְרִיָּה דְרַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי אֲמַאי לֹא רַחִים לִיָּה יִצְחָק לְיַעֲקֹב פֶּל כֶּף כְּפָא כְּמוּ לְעֵשָׂו, הוּאִיל וְהוּא יָדַע דְּזְמִין אִיהוּ לְקַיִימָא מַנְיָה תְרִיסַר שְׁבַטִין, אָמַר לִיָּה שְׁפִיר קְאָמְרַת, אֲלֵא פֶל זִינָא רַחִים לִיָּה לְזִינְיָה, וְאֲתַמְשִׁיף וְאֲזִיל זִינָא בְּתַר זִינְיָה, תָּא חֲזִי עֵשָׂו נָפַק סוּמְקָא, כְּמָה דְכְּתִיב וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוּנִי כָּלוּ וְגו', וְאִיהוּ זִינָא דִּי־צַחֲקָא דְאִיהוּ דִּינָא קְשִׁיָּא דְלַעֲיִלָּא, וְנָפַק מַנְיָה עֵשָׂו דִּינָא קְשִׁיָּא לְתַתָּא, דְדַמְיָא לְזִינְיָה, וְכֹל זִינָא אֲזִיל לְזִינְיָה, וְעַל דָּא רַחִים לִיָּה לְעֵשָׂו יִתִּיר מִיַּעֲקֹב, כְּמָה דְכְּתִיב וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיּוֹ, פְּתִיב הָכָא כִּי צִיד בְּפִיּוֹ, וְכְתִיב הֵתָם (בראשית י ט) עַל כֵּן יֹאמַר כְּנַמְרֹד גְּבוּר צִיד לְפָנָי יְהוָה.

לְפִי שְׁעֵשָׂו נִמְשָׁף אַחַר הַס"מ הוֹכְרַח יַעֲקֹב לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ בְּעַרְמָה

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, פְּתִיב וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְבָּה וְתֹאמְרוּ אִם כֵּן לְמָה זֶה אָנֹכִי, וְתִלְךָ לְדַרְשׁ

מִתּוֹק מַדְבַּשׁ

וּמְפָרֵשׁ תָּא חֲזִי עֵשָׂו נָפַק סוּמְקָא בֵּא וְרָאָה הָרִי עֵשָׂו נוֹלַד וַיֵּצֵא אֲדָמוּנִי כְּמָה דְכְּתִיב וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוּנִי כָּלוּ וְגו', וְאִיהוּ זִינָא דִּי־צַחֲקָא דְאִיהוּ דִּינָא קְשִׁיָּא דְלַעֲיִלָּא וְהוּא הִיָּה מִינּוּ שֶׁל יִצְחָק שְׁהוּא דִּין קְשָׁה שְׁלַמְעֵלָה בְּקַדְשָׁה, וְנָפַק מַנְיָה עֵשָׂו דִּינָא קְשִׁיָּא לְתַתָּא וַיֵּצֵא מַמְנוּ עֵשָׂו שְׁהוּא הִיָּה הַפְּסֻלַת וְהַסִּיגִים שֶׁל יִצְחָק וְהִיָּה דִּין קְשָׁה שְׁלַמְטָה בְּסִטְרָא אַחְרָא, דְדַמְיָא לְזִינְיָה וְדוּמָה לְמִינּוּ שֶׁל יִצְחָק, וְכֹל זִינָא אֲזִיל לְזִינְיָה וְכֹל מִין הוֹלֵךְ אַחַר מִינּוּ, וְעַל דָּא רַחִים לִיָּה לְעֵשָׂו יִתִּיר מִיַּעֲקֹב וְעַל כֵּן אֵהֵב אֶת עֵשָׂו יִתִּיר מִיַּעֲקֹב כְּמָה דְכְּתִיב וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיּוֹ, וּמְפָרֵשׁ פְּתִיב הָכָא בְּעֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיּוֹ, וְכְתִיב הֵתָם בְּנַמְרֹד עַל כֵּן יֹאמַר כְּנַמְרֹד גְּבוּר צִיד לְפָנָי ה' כְּמוֹ שֶׁשָּׁם הִיָּה נַמְרֹד גְּבוּר מְצַד דִּין הַקְּשָׁה שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא, אִף כָּאֵן הִיָּה עֵשָׂו גְּבוּר מְצַד דִּין הַקְּשָׁה שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא.

(דף קלו ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קנו-קנז)

לְפִי שְׁעֵשָׂו נִמְשָׁף אַחַר הַס"מ הוֹכְרַח יַעֲקֹב לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ בְּעַרְמָה

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, פְּתִיב וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְבָּה, וְתֹאמְרוּ אִם כֵּן לְמָה זֶה אָנֹכִי, וְתִלְךָ לְדַרְשׁ אֶת ה' שׁוֹאֵל לֵאמֹר אֲתָר אֲזַלְתָּ לְאִיזָה מְקוֹם הַלְכָה לְדַרוּשׁ אֶת ה', כִּי אִם הִיָּתָה הַכּוֹנֵה לְהַתְפַּלֵּל בְּעֵצְמָה הִיָּתָה

בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא דִּי־עֵקֶב זְמִין לְמִיפְק מַנְיָה בְּתַר־סַר שְׁבַטִין (ס"ג רמ"ק) לְפִי שְׁיִצְחָק יָדַע בְּסוּד הַחֻכְמָה בְּרוּחַ הַקִּדְשׁ שְׁיַעֲקֹב עֲתִיד לְצַאת מִמְנוּ בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים, לְכֹן לֹא הִתְפַּלֵּל עַל עֵצְמוֹ כִּי יָדַע שְׁבוּדָאֵי יִהְיוּ לוֹ בָּנִים, אֲבָל לֹא יָדַע אִי בְּהֵאֵי אֲתַתָּא אִי בְּאַחְרָא אֲבָל לֹא יָדַע אִם הַבָּנִים יִהְיוּ לוֹ מֵאִשָּׁה זֹו אוֹ מֵאִשָּׁה אַחְרַת, וְעַל דָּא וְעַל כֵּן הִתְפַּלֵּל לְנִכַח אֲשֵׁתוּ כְּלוּמַר לְפִי שְׁהִיא אֲשֵׁתוּ לְכֹן יִהְיוּ אוֹתָם הַבָּנִים אֲשֶׁר לוֹ מִמֶּנָּה, וְלֹא לְנִכַח רַבָּקָה כִּי אֲזִי הִיָּה מְשַׁמַּע שֶׁהִתְפַּלֵּל עַל עַקְרוֹת רַבָּקָה שֶׁתִּתְרַפָּא שְׁיִהְיוּ לָהּ בָּנִים וְלֹאוּ דְוָקָא מַמְנוּ.

(דף קלו ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קנו)

הַטַּעַם לְאַהֲבַת יִצְחָק אֶת עֵשָׂו

אָמַר הַהוּא רַבֵּי רַבִּי בְרִיָּה דְרַבִּי יְהוּדָה הַקְּשָׁה הַרְבֵּיָּא שְׁהוּא חֲזָקִיָּה בְּנֵי שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי אֲמַאי לֹא רַחִים לִיָּה יִצְחָק לְיַעֲקֹב פֶּל כֶּף כְּפָא כְּמוּ לְעֵשָׂו אִם כֵּן לְמָה לֹא אֵהֵב יִצְחָק לְיַעֲקֹב פֶּל כֶּף כְּפָא כְּמוּ לְעֵשָׂו, הוּאִיל וְהוּא יָדַע דְּזְמִין אִיהוּ לְקַיִימָא מַנְיָה תְרִיסַר שְׁבַטִין הוּאִיל וְהִיָּה יָדַע שְׁעֲתִיד הוּא לְהַעֲמִיד מִיַּעֲקֹב שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים, אָמַר לִיָּה שְׁפִיר קְאָמְרַת אָמַר לוֹ יָפָה שְׁאֵלְתָּ, אֲלֵא פֶל זִינָא רַחִים לִיָּה לְזִינְיָה אֲלֵא דַע לָךְ שְׁלֹכֵן אֵהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי פֶל מִין אוֹהֵב אֶת מִינּוּ, וְאֲתַמְשִׁיף וְאֲזִיל זִינָא בְּתַר זִינְיָה וְכֹל מִין נִמְשָׁף וְהוֹלֵךְ אַחַר מִינּוּ,

את יהו"ה, לאן אתר אזלת, לבי מדרשא דשם ועבר, ויתרצצו הפנים בקרפה, דתמן הוה
 ההוא רשע דעשו, אגח קרבא ביה בייעקב, ויתרצצו, אתברו, כמה דאמרינן רצין את מוחו,
 אתברו דא עם דא ואתפלגו [וכו'].

ותא חזי, בגין דיתמשך עשו אבתריה דההוא נחש, אזיל עמיה יעקב בעקימא, פנחש דאיהו
 חפים ואיהו אזיל בעקימו, כמה דאת אמר (בראשית ג א) והנחש היה ערום וגו', חפים,
 ועובדוי דייעקב לגביה הוו ליה פנחש, והכי אצטריך ליה, בגין לאמשכא ליה לעשו בתריה
 דההוא נחש, ויתפרש מניה, ולא יהא ליה חולקא עמיה בעלמא דין ובעלמא דאתי. ותנינן,
 בא להרגך אקדים אנת וקטליה, כתיב (הושע יב ד) בבטן עקב את אחיו, דאשרי ליה לתתא בההוא
 עקב, הדא הוא דכתיב וידו אוחזת בעקב עשו, דשוני ידוי על ההוא עקב לאכפיא ליה.

מתוק מדבש

היו בהתחכמות פנחש, והכי אצטריך ליה וכך היה
 צריך להתנהג עמו, בגין לאמשכא ליה לעשו בתריה
 דההוא נחש ויתפרש מניה כדי להמשיך את עשו אחר
 הנחש ויפרד ממנו להיות נדח מנחלת ה', ולא יהא ליה
 חולקא עמיה בעלמא דין ובעלמא דאתי ולא יהיה
 לו חלק עמו לא בעולם הזה באמונת ה' ובתורה ובארץ
 ישראל, ולא בעולם הבא בגן עדן ובשכר המצות. ותנינן
 במסכת סנהדרין דף עב עמוד א, בא להרגך אקדים
 אנת וקטליה הכא להרגך השכם להרגו, ולפי שעשו היה
 עלול להרוג את יעקב ובניו אם היה לו כח הבכורה
 והברכות, לכן הקדים יעקב ובטל את פחו על ידי שלקח
 ממנו הבכורה והברכות במרמה, וראיה לדבר, פי כתיב,
 בבטן עקב את אחיו יעקב עקב את עשו בעודם בבטן
 אמן, דאשרי ליה לתתא בההוא עקב שהשרה והשליף
 אותו למטה בסטרא אחרא הנקרא עקב, על שם שהוא
 בעקב וסוף של הקדשה, הדא הוא דכתיב וידו אוחזת
 בעקב עשו פרוש דשוני ידוי על ההוא עקב בעת
 יציאתו מן הבטן שם יעקב ידו על עשו שהיה בעקב
 שהוא הסטרא אחרא, לאכפיא ליה כדי לכפותו, ורצונו
 לומר אחר שהורידו אל הקלפה הכניעו תחת הקדשה.

(דף קלו ע"ב-קלח ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קנו-קנד)

יכולה להתפלל בביתה, לכן אמר לבי מדרשא דשם
 ועבר שהלכה לבית המדרש של שם ועבר שידרשו בעדה
 את ה' על צער הריונה ומה תהא עליה. ומה שכתוב
 ויתרצצו הפנים בקרפה הטעם הוא דתמן הוה ההוא
 רשע דעשו, אגח קרבא ביה בייעקב לפי ששם היה
 עשו הרשע ונלחם עם יעקב, ויתרצצו פרושו אתברו
 נשברו כמה דאמרינן (יושעמי קדישין פקד ד' הלכה י"א)
 הטוב שבפנחשים רצין את מוחו שפרושו שבר את
 מוחו, דהיינו אתברו דא עם דא היו מריבים זה עם זה
 וכל אחד רצה לרצין ולשבר ולהרוג את חברו, ואתפלגו
 ונחלקו זה מזה, [וכו'].

ותא חזי, בגין דיתמשך עשו אבתריה דההוא נחש
 בא וראה פין שעשו ימשך אחרי הנחש הקדמוני
 שהוא הס"מ, אזיל עמיה יעקב בעקימא לכן הלך
 יעקב עמו בעקמימות, רצונו לומר בתחבולות ובמרמה,
 פנחש דאיהו חפים ואיהו אזיל בעקימו פנחש שהוא
 חכם והולך בעקמימות, כמה דאת אמר והנחש היה
 ערום וגו' ופרש התרגום וחניא הוה חפים שהיה חכם
 להרע והלך במרמה עם אדם וחוה, ועובדוי דייעקב
 לגביה הוו ליה פנחש לכן מעשיו של יעקב פגגד עשו

שבח רא שירתא

כתב בספר בן איש חי (הלכות שנה א הקדמה לפרשת שמות) וזה לשונו:

וכתבו המקובלים גורדף הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת ארץ פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול, עב"ל.
 ובכן כאשר נצא ונחשב דעסק התורה רשבת הוא פי ארץ מיום חול, ועוד שעסק סתרי התורה בהבנה הוא חשוב פי כמה מעסק לימוד הנגלה נמצא
 כמה גורדף הוא העסק בשבת כסתרי תורה ובהבנה גם אם יעסק בתורה בשבת ובחצות לילה, הרי שיכפול שוב שברו, ועל דרך זה כשיחול שבת ביום
 טוב הרי שיכפול יותר שברו, ואם כן אשרינו ומה טוב חלקינו, וברוך אלקינו שבראנו לכבודו.

לקבלת העלון מודי שבעי יש לשלוח אימיל בכתובת:
 3022233@gmail.com

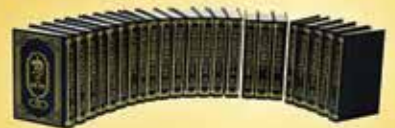
הזוהר הקדוש" ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
 "ובלכתך בדרך"
 מהדורת ר' יוסף צבי
 בערוגער
 (cm 16.5/11.5)

פורמט רגיל (cm 24/17)

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
 (cm 17/12)